

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze

INFORMACJA

o stanie środowiska w powiecie świebodzińskim
na tle wyników badań Państwowego Monitoringu Środowiska
województwa lubuskiego z 2008 r.

Wprowadzenie

Informację opracowano na podstawie działalności inspekcyjnej oraz wyników badań kontrolnych i monitoringowych stanu środowiska - wykonanych w 2008 r. i w latach poprzednich przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze.

I. Źródła zanieczyszczeń środowiska na terenie powiatu świebodzińskiego w świetle działalności kontrolnej WIOŚ

1. Informacje ogólne

Wg stanu na dzień 31.12.2007 r. ¹⁾, na terenie powiatu świebodzińskiego prowadzą działalność ogółem 6503 podmioty gospodarcze (na koniec 2006 r. - 6483), w tym m.in.:

- 674 (na koniec 2006 r.: 654) podmioty w branży przemysłowej,
- 572 (534) podmioty w branży budownictwo,
- 1816 (1848) podmiotów w branży handel i naprawy,
- 328 (298) podmiotów w branży: hotele i restauracje
- 360 (356) podmiotów w branżach: transport, gospodarka magazynowa i łączność.

Pozostałe podmioty gospodarcze działają w branżach: obsługa nieruchomości i firm, pośrednictwo finansowe, rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo.

2. Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska

W ewidencji zakładów kontrolowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, znajdują się 102 podmioty gospodarcze z powiatu świebodzińskiego. W 2008 roku przeprowadzono 30 kontroli (w tym 2 z pomiarami emisji zanieczyszczeń do powietrza) w 27 zakładach, w szczególności: 22 kontroli planowe i 8 kontroli nieplanowych. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie środowiska, w 14 przypadkach wydano zarządzenia pokontrolne zobowiązujące kontrolowane podmioty do usunięcia uchybień oraz w 7 przypadkach pouczone odpowiedzialne za uchybienia osoby. Nałożono również 1 grzywnę w postaci mandatu kredytowanego w wysokości 200 zł oraz wydano 3 decyzje wymierzające bieżące kary pieniężne. Skierowano ponadto wystąpienia do: Nadleśnictwa Świebodzin, Starosty Świebodzińskiego oraz Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Świebodzinie.

---

¹⁾ ¹ Dane wg publikacji: *Województwo Lubuskie, Podregiony, Powiaty, Gminy 2008 (Województwo Lubuskie, Podregiony, Powiaty, Gminy 2007)*, wyd. przez *Urząd Statystyczny w Zielonej Górze*

Poniżej omówiono wyniki kontroli wybranych podmiotów gospodarczych, przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze w 2008 r.

AGLOMERACJA ŚWIEBODZIN

W roku 2008 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze przeprowadził cykl kontrolny dotyczący oceny stanu realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych na dzień 31 grudnia 2007 r. dla aglomeracji ≥ 15000 RLM i tych, które nie zrealizowały zadań z KPOŚK do końca 2005 r., wraz z ustaleniem efektów ekologicznych.

W ramach przedmiotowego cyklu skontrolowana została Aglomeracja Świebodzin, która obejmuje tereny zlokalizowane w gminach: Świebodzin, Szczaniec i Lubrza, położone w obrębie powiatu świebodzińskiego. Kontrolą objęto Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świebodziźnie, który jest operatorem oczyszczalni ścieków w Świebodziźnie, przewidzianej do obsługi Aglomeracji Świebodzin i trzy wyżej wymienione Gminy. Kontrole miały na celu ocenę stopnia realizacji zadań związanych z uporządkowaniem gospodarki ściekowej na rozpatrywanym terenie, które zapisane zostały w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

W zakresie zadania „Budowa, rozbudowa, modernizacja systemu kanalizacji” stwierdzono, że Gmina Lubrza zakończyła realizację swoich zadań w 2006 r., Gmina Świebodzin posiadała pozwolenie na budowę sieci kanalizacyjnych, natomiast Gmina Szczaniec była na etapie opracowywania dokumentacji i pozyskiwania funduszy.

Analiza danych analitycznych składu ścieków oczyszczonych odprowadzanych z oczyszczalni wskazała na niewielkie przekroczenia w stosunku do wartości ustalonych w pozwoleniu wodno-prawnym w zakresie azotu ogólnego. Obliczone stężenie azotu ogólnego średnio w roku wyniosło 31,07 mg/l przy dopuszczalnym 30,0 mg/l.

Ponadto, stwierdzono znaczne przekroczenie wartości azotu ogólnego w stosunku do wielkości dopuszczalnej, określonej w dyrektywie europejskiej 91/271/EWG na 15 mg/l. Zgodnie z dyrektywą aglomeracje od 15 tys. do 100 tys. RLM muszą spełniać jej wymogi do 2010 roku.

Aktualnie proces technologiczny oczyszczania ścieków zakłada spełnianie warunków posiadanych przez Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świebodziźnie pozwolenia wodno-prawnego. W ramach zadań do wykonania, związanych z Aglomeracją Świebodzin, przewidywana jest modernizacja instalacji, w celu jej dostosowania do wymogów ww. dyrektywy.

- **PPHU „A&T REC-POL” Anna Łabędzka, Depot 8, gm. Zbąszynek**

W 2008 r. przeprowadzono dwie kontrole w PPHU „A&T REC-POL” Anna Łabędzka, Depot 8 (27 lutego oraz 02 kwietnia 2008 r.). Miały one na celu sprawdzenie poprawności sposobu postępowania z odpadami, które Przedsiębiorca zbiera, odzyskuje oraz transportuje. W wyniku kontroli stwierdzono, że odpady o kodzie 15 01 02 (tworzywa sztuczne) w ilości 4 Mg były magazynowane na nieutwardzonym terenie o powierzchni około 0,15 ha. Było to sprzeczne z zapisem punktu I.2. decyzji Starosty Świebodzińskiego z dnia 23.02.2005 r. znak: OŚR.II.7635-1/05, zmienionej decyzją z dnia 10.11.2006 r. znak: OŚR.II.7635-1/06, zezwalającej Przedsiębiorcy na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu oraz odzysku odpadów. W związku z powyższym Lubuski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Zielonej Górze wymierzył Przedsiębiorcy biegnącą karę pieniężną. Ponadto podczas kontroli stwierdzono uchybienia związane z obowiązkiem naliczania opłat za korzystanie ze środowiska oraz przekazywaniem informacji Marszałkowi Województwa Lubuskiego dot. wielkości emisji oraz ilości poddanych odzyskowi odpadów. Wydano w dniu 04 marca 2008 r. zarządzenie pokontrolne zobowiązujące Przedsiębiorcę do usunięcia ww. naruszeń prawa.

- **REMIX Spółka Akcyjna ul. Poznańska 36 w Świebodzinie**

Kontrolę kompleksową REMIX S.A. w Świebodzinie przeprowadzono w dniach 23.07. i 12.08.2008 r. Zakład zajmuje się produkcją urządzeń do obróbki cieplnej metali, pieców topialnych i cynkowniczych oraz części zamiennych. Charakter prowadzonej działalności związany jest z wytwarzaniem odpadów poprodukcyjnych oraz z emisją zanieczyszczeń do powietrza z zakładowej kotłowni oraz z części technologicznej (stanowiska spawalnicze, komora lakiernicza, komora śrutownicza). Kontrola wykazała, że Spółka nie posiada uregulowanej strony formalno-prawnej emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł zlokalizowanych na terenie Zakładu oraz brak uregulowań formalnych w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi wytwarzanymi w Zakładzie. Zarządzeniem pokontrolnym zobligowano Spółkę do usunięcia ww. naruszeń.

- **Klimatechnik Sp. J. Leśniewski, Nawrocki, Ban ul. Gen. Świerczewskiego 40 w Świebodzinie**

Kontrola w firmie Klimatechnik w Świebodzinie była kontrolą problemową u serwisanta urządzeń chłodniczych i dotyczyła przestrzegania przepisów z zakresu substancji zubożających warstwę ozonową. Kontrolowany podmiot nie prowadził ewidencji substancji kontro-

lowanej co naruszało ustawę o substancjach zubożających warstwę ozonową. Zarządzeniem pokontrolnym zobligowano Spółkę do usunięcia ww. naruszenia.

- **LZD Eldrob SA ul. Poznańska 56 w Świebodzinie**

W przedsiębiorstwie ELDROB w Świebodzinie kontrola obejmowała zagadnienia związane z substancjami chemicznymi ze szczególnym uwzględnieniem substancji zubożających warstwę ozonową. Z ustaleń kontroli wynika, że firma nie używa już wyżej wymienionych substancji a w instalacjach chłodniczych wykorzystywany jest amoniak. Po dokonaniu sprawdzenia obowiązków zawartych w karcie charakterystyki do amoniaku, poinformowano podmiot o zbliżającym się terminie wejścia w życie Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów (...) i wynikających z tego faktu obowiązków.

- **SWEDWOOD Poland Sp. z o.o. w Chlastawie**

Kontrola w firmie SWEDWOOD była kontrolą interwencyjną. Mieszkaniec wsi Chlastawa skarżył się na uciążliwy fetor. Na podstawie wizji lokalnej i kontroli w wyżej wymienionej firmie nie stwierdzono uciążliwego zapachu wydobywającego się poza teren zakładu. Wykonywane przez firmę zewnętrzną, na zlecenie Zakładu, badania okresowe emisji zanieczyszczeń, nie wykazały przekroczeń ich dopuszczalnych stężeń.

- **„Edmors” Partner Group ul. Wojska Polskiego 13 w Zbąszynku**

Firma zajmuje się serwisowaniem urządzeń chłodniczych. Kontrola obejmowała przestrzeganie przepisów dotyczących substancji i preparatów chemicznych ze szczególnym uwzględnieniem substancji zubożających warstwę ozonową. Kontrolowany podmiot zaliczany jest do grupy serwisantów i posiada stosowne świadectwo kwalifikacji wymagane przez ustawę o substancjach zubożających warstwę ozonową. W świetle przepisów Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów (...) kontrolowany podmiot zaliczany jest do grupy tzw. „dalszych użytkowników”. W trakcie kontroli poinformowano upoważnionego przedstawiciela Zakładu o zbliżającym się terminie wejścia w życie rozporządzenia REACH.

- **Lubuskie Zakłady Termotechniczne „ELTERMA” S.A. w Świebodzinie**

Kontrolę przeprowadzono w okresie 29.07. - 29.08.2008 r. W trakcie kontroli wykonano pomiary emisji ksyłenu, alkoholu butylowego, węglowodorów aromatycznych i alifatycznych z dwóch emitorów lakierni zakładowej. Nie stwierdzono przekroczeń emisji dopuszczalnej określonej w pozwoleniu Starostwa Świebodzińskiego z dnia 17.02.2003 r. znak: OŚR.II.7644-1/03.

Kontrola wykazała uchybienia w zakresie gospodarki odpadami: niewłaściwie prowadzono ewidencję odpadów, nie gromadzono niektórych odpadów selektywnie, przekraczono warunki pozwolenia na wytwarzanie odpadów (decyzja Starostwa Powiatowego w Świebodzinie z dnia 20.03.2003 r. znak: OŚR.7634-6/03) co do ilości wytwarzanych odpadów w okresie objętym kontrolą. Zarządzeniem pokontrolnym zobowiązano zakład do usunięcia stwierdzonych uchybień.

- **Zakład Energetyki Ciepłej w Świebodzinie Sp. z o.o.**

W dniach 12.06. i 24.06. na wniosek działkowców przeprowadzono kontrolę kotłowni na Os. Łużyckim w Świebodzinie. W trakcie kontroli wykonano pomiary emisji pyłu, dwutlenku siarki, tlenków azotu i tlenku węgla z kotła WRm 2,2. Pomiary wykazały przekroczenie dopuszczalnej emisji pyłu określonej w pozwoleniu Starostwa Powiatowego w Świebodzinie z dnia 23.06.2006 r. znak: OŚR.II.7644-3/06. W związku z tym z tym Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Zielonej Górze wymierzył zakładowi biegącą karę pieniężną. W następstwie zakład wstrzymał pracę w/w kotła i w sezonie zimowym przeprowadził jego remont.

- **PHU RICO myjnia samochodowa w Poźrzadle**

Kontrolę firmy przeprowadzono w dniu 21.07.2008 r. Kontrola posiadała charakter kontroli planowej kompleksowej a jej głównym celem było sprawdzenie prowadzonego systemu gospodarki ściekowej i odpadowej. Ustalono, że firma nie wywiązuje się w pełni z obowiązków dotyczących gospodarowania odpadami i ściekami wynikających z ustawy Prawo wodne i ustawy o odpadach. W związku z powyższym zarządzeniem pokontrolnym zobowiązano firmę do uporządkowania powstałych uchybień formalno prawnych i eksploatacyjnych.

- **Centrum Obsługi Podróżnych „NEWADA” w Poźrzadle**

Kontrolę Centrum Obsługi Podróżnych „NEWADA” w Poźrzadle przeprowadzono w dniu 23.09.2008 r. Podstawowym celem kontroli było ustalenie sposobu gospodarowania

wodami opadowymi i roztopowymi oraz monitoring wód podziemnych terenu stacji paliw. Stwierdzono, że kontrolowany obiekt posiada nieuporządkowany stan w zakresie gospodarowania wodami opadowymi, w związku z czym tutejszy inspektorat wystąpił z wnioskiem do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego o przeprowadzenie kontroli obiektu pod względem zgodności jego realizacji z wymogami prawa budowlanego. Ponadto zarządzeniem pokontrolnym zobowiązano właściciela obiektu do przedłożenia sprawozdania rocznego z monitoringu lokalnego wód podziemnych eksploatowanej stacji paliw. Z przedłożonego sprawozdania wynika, że w okresie objętym obserwacjami nie wystąpiły zmiany jakościowe wód podziemnych w stosunku do stanu przed rozpoczęciem eksploatacji stacji.

- **„OPEN WORK” myjnia samochodowa w Świebodzinie**

Kontrola firmy „OPEN WORK” posiadała charakter kontroli interwencyjnej w związku z prowadzeniem mycia pojazdów w miejscu na ten cel nie przeznaczony. Działalność odbywała się w niewiedzy właściciela o obowiązujących przepisach w tym zakresie. W związku z powyższym zobowiązano właściciela firmy do zalegalizowania prowadzonej działalności zgodnie z wymogami prawa budowlanego po uzgodnieniu jego lokalizacji z organem gminy.

- **Spółdzielnia Mieszkaniowa „WILKOWO” w Wilkowie**

Kontrola działalności Spółdzielni w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska przeprowadzona została w III kwartale 2008 r. Ustalono, że Zarząd Spółdzielni nie przestrzega obowiązujących przepisów, tj.:

- nie prowadzi ilościowej i jakościowej ewidencji wytwarzanych odpadów,
- nie przedkłada informacji o ilościach i rodzajach wytwarzanych odpadów,
- nie wykonuje badań jakości ścieków zgodnie z warunkami pozwolenia wodnoprawnego.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zarządzenie pokontrolne.

- **Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe ZOOTEK Sp. J. w Chociulach**

W dniu 27.06.2008 r. WIOŚ w Zielonej Górze na wniosek ww. Spółki dokonał wstępnej oceny dotyczącej możliwości uruchomienia stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie dawnej stacji POLMOZBYTU w miejscowości Cibórz. Ustalenia przeprowadzonej wizji pozwoliły potwierdzić możliwość prowadzenia takiej działalności pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w stosownych przepisach z zakresu ochrony środowiska.

- **Ośrodki wypoczynkowe**

W ubiegłym roku w sezonie letnim przeprowadzono kontrolę 5 ośrodków wypoczynkowych (Ośrodek Wypoczynkowy „ADA” w Niesulicach, Ośrodek Wypoczynkowy KWP w Niesulicach, Ośrodek Wypoczynkowy „JORDAN” w Łagowie, SPA MORENA w Łagowie i Ośrodek Wypoczynkowy w Nowym Dworcu) oraz 2 pól namiotowych zlokalizowanych nad jez. Niesłysz w obrębie leśnictwa Krzeczkowo (Pole namiotowe Pod Bukami i Pole namiotowe POM).

Kontrole ośrodków wypoczynkowych wykazały przede wszystkim uchybienia formalne w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska, np. nieuregulowany stan prawny w zakresie poboru wody podziemnej oraz gospodarowania odpadami (Ośrodek Wypoczynkowy w Nowym Dworcu), nieuregulowany stan prawny w zakresie odprowadzania wód popłucznych ze stacji uzdatniania wody (Ośrodek Wypoczynkowy KWP w Niesulicach), brak umowy (są faktury i potwierdzenia wywozu ścieków) na opróżnianie zbiornika bezodpływowego (Ośrodek Wypoczynkowy „JORDAN” w Łagowie). Kierowników bądź właścicieli ośrodków zobligowano stosownymi zarządzeniami pokontrolnymi do usunięcia stwierdzonych podczas kontroli uchybień.

Podczas kontroli ww. pól namiotowych ustalono, że tereny leśne (wraz z wyposażeniem w obiekty i urządzenia), na których prowadzona jest działalność turystyczna dzierżawione są przez Pana Józefa Mierzwę zamieszkałego w m. Mostki 5B od Nadleśnictwa Świebodzin. Oprócz uchybień formalnych (brak umowy na wywóz ścieków i odpadów komunalnych, nie naliczanie opłat za korzystanie ze środowiska) wątpliwości kontrolujących wzbudziła szczelność sanitariatów murowanych, w które wyposażone są pola namiotowe. Zbiorniki opróżniane były według dzierżawcy raz w roku. W związku z powyższym tut. Inspektorat pismem z dnia 07.08.2008 r. wystąpił do Nadleśnictwa Świebodzin o przeprowadzenie kontroli szczelności sanitariatów. W odpowiedzi przesłano z Nadleśnictwa Świebodzin protokoły z wykonania (w październiku 2008 r.) badania szczelności zbiorników na 4 polach namiotowych w obrębie Krzeczkowo, które wykazały szczelność wszystkich zbiorników.

3. Gospodarka wodno – ściekowa

Podobnie jak w całym województwie, także w powiecie świebodzińskim występuje problem braku kompleksowych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno - ściekowej.

Wg danych statystycznych, na koniec 2007 r. długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie województwa lubuskiego (bez przyłączy prowadzących do budynków

mieszkalnych) wynosiła odpowiednio: 5754 km i 2305 km. Długość sieci wodociągowej w powiecie świebodzińskim wynosiła 226,1 km (na koniec 2006 r.: 225,0 km), natomiast długość sieci kanalizacyjnej – 175,4 km (na koniec 2006 r.: 149,2 km) ².

Taki stan infrastruktury rodzi określone problemy związane między innymi z zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych oraz zapewnieniem prawidłowej eksploatacji istniejących oczyszczalni ścieków, w związku z dowożeniem do nich nieświeżych ścieków z miejscowości nie posiadających kanalizacji.

4. Emisja zanieczyszczeń do powietrza

Głównym problemem w zakresie zanieczyszczenia powietrza w województwie (także w powiecie świebodzińskim) jest tzw. emisja niska, związana ze stosowaniem paliw o niskiej jakości oraz z działalnością małych zakładów, nie podlegających obowiązkowi posiadania pozwolenia na emisję substancji zanieczyszczających do powietrza.

Emisja przemysłowych zanieczyszczeń pyłowych do powietrza w województwie lubuskim na koniec 2007 r. wynosiła ogółem: 1587 t/rok (w powiecie świebodzińskim 54 t/rok), a zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) ogółem - 36599 t/rok (w powiecie świebodzińskim 272 t/rok), w tym: 3267 t/rok (w powiecie świebodzińskim 114 t/rok) dwutlenku siarki.

W miastach istotnym problemem są także zanieczyszczenia związane z komunikacją samochodową. Szczęólnego znaczenia nabiera tu budowa obwodnic i „wyprowadzenie” ruchu komunikacyjnego poza centra miast, celem ograniczenia kumulowania się w nich zanieczyszczeń z różnych źródeł.

II. Ocena stanu środowiska w powiecie świebodzińskim – na tle wyników badań Państwowego Monitoringu Środowiska województwa lubuskiego z 2008 r.

1. Wody powierzchniowe

1.1. Rzeki

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze kontynuuje wdrażanie monitoringu wód uwzględniającego wymogi Ramowej Dyrektywy Wodnej, poprzez realizację programu Państwowego Monitoringu Środowiska na obszarze województwa lubu-

---

² Dane statystyczne wg publikacji: *Województwo Lubuskie, Podregiony, Powiaty, Gminy 2008*, wyd. przez *Urząd Statystyczny w Zielonej Górze*

skiego w latach 2007-2009 (wraz z aneksami), zatwierdzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. W 2008 r. ilość badanych punktów pomiarowo - kontrolnych (ppk) na rzekach uległa zwiększeniu w stosunku do 2007 r. z 47 do 77 ppk, jednak - ze względów ekonomicznych - w wielu punktach ograniczono częstotliwość badań, do niezbędnego minimum (tj. 4 razy na rok). Podobnie jak w poprzednich latach, stosowano także zasadę (tam gdzie to było możliwe) łączenia celów monitoringowych. Badania prowadzono w sieciach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego - z uwzględnieniem rozporządzeń Ministra Środowiska określających sposoby prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych i ich oceny w powiązaniu z przeznaczeniem wód. W szczególności - prowadzono badania wód przeznaczonych (zgodnie z wykazami opracowanymi przez regionalne zarządy gospodarki wodnej) do bytowania ryb w warunkach naturalnych.

Ocena jakości wód głównych rzek na terenie województwa lubuskiego, dokonana na podstawie wyników badań z 2007 r., wskazywała na wahania w granicach od zadowalającej do złej jakości. Wskazywała także na zróżnicowany poziom zanieczyszczenia wód w zależności od poszczególnych wskaźników.

W chwili obecnej brak ogólnej oceny jakości wód głównych rzek na terenie województwa, w oparciu o wyniki badań wykonanych w 2008 r. - ze względu na zmianę podstawy i metodyki oceny. Aktualnie podstawę oceny jakości wód stanowi rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. nr 162 poz. 1008).

Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem, stan jednolitych części wód powierzchniowych ocenia się porównując wyniki klasyfikacji stanu ekologicznego z wynikami klasyfikacji stanu chemicznego. O klasyfikacji stanu ekologicznego wód decydują przede wszystkim elementy jakości biologicznej (tj.: fitoplankton, fitobentos, makrofity i makrobezkręgowce bentosowe), wspierane parametrami fizykochemicznymi i elementami hydromorfologicznymi. Stan chemiczny wód określa się na podstawie analizy wskaźników chemicznych charakteryzujących występowanie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, w tym tzw. substancji priorytetowych. Należą do nich między innymi niektóre metale ciężkie (kadm, nikiel, ołów i rtęć) i wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA).

W bieżącym roku prace związane z opracowaniem oceny stanu wód za 2008 r. (w układzie województw) realizowane są przez wykonawcę „zewnątrznego” (spoza Inspekcji) - na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie.

Wyniki ww. oceny - po jej przekazaniu przez GIOŚ - zostaną opublikowane na stronie internetowej Inspektoratu.

Niezależnie od powyższego, WIOŚ w Zielonej Górze dokonał oceny jakości wód przeznaczonych do bytowania ryb w warunkach naturalnych.. W 2008 r. badania wód pod tym kątem prowadzono w 25 ppk zlokalizowanych na rzekach w zlewni: Odry, Nysy Łużyckiej, Bobru, Warty i Noteci.

Monitoringiem „rybnym” objęto między innymi rzekę Ołobok - przepływającą przez teren powiatu świebodzińskiego, przeznaczoną do bytowania ryb karpiowatych w warunkach naturalnych. Badania prowadzono zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. (Dz. U. nr 176 poz. 1455), z częstotliwością 1 x /m-c, w 2 ppk zlokalizowanych w dwóch wyodrębnionych na Ołoboku jednolitych częściach wód: na odcinku rz. Ołobok powyżej ujścia rz. Świebodki oraz na odcinku od ujścia rz. Świebodki do ujścia do Odry. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że ze względu na zbyt niską zawartość tlenu rozpuszczonego w wodzie oraz zbyt wysoką zawartość związków azotu i fosforu, wody Ołoboku nie spełniały w pełni wymagań dla wód śródlądowych będących środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych - określonych w ww. rozporządzeniu (zał.1a i b).

W b.r. WIOŚ wykonał także ocenę zagrożenia wód rzek tzw. „eutrofizacją komunalną”. Oceną objęto 97 ppk na rzekach badanych w latach 2004-2007, przy czym wskaźnikami wziętymi pod uwagę przy ocenie były: chlorofil „a”, fitobentos, makrofity, tlen rozpuszczony, BZT₅, ogólny węgiel organiczny, różne formy azotu i fosfor ogólny. Analiza zgromadzonych w bazach danych wyników potwierdziła eutrofizację w 74 (ok. 76 %) punktach poddanych ocenie.

Ogólnie zły stan wód rzek na terenie województwa lubuskiego jest wynikiem presji związanej przede wszystkim z odprowadzaniem do wód ścieków komunalnych i przemysłowych, a także z przedostawaniem się do wód zanieczyszczeń z tzw. źródeł przestrzennych, którymi są spływy powierzchniowe z terenów rolniczych oraz zanieczyszczone opady atmosferyczne (wprowadzające do wód zanieczyszczenia z powietrza).

Ograniczenie presji związanej z odprowadzaniem do wód ścieków następuje głównie w efekcie budowy wysokosprawnych oczyszczalni i modernizacji działających już urządzeń. Aktualnie - w skali województwa - 65,2 % ludności ogółem korzysta z oczyszczalni ścieków. 59,1 % ścieków oczyszczanych jest w wysokosprawnych procesach, z podwyższonym usuwaniem biogenów (stanowiących substancje odpowiedzialne za eutrofizację wód).³

Istotne znaczenie wśród podejmowanych działań na rzecz poprawy jakości wód ma także rozbudowa sieci kanalizacyjnych - zmierzająca do zmniejszenia dysproporcji pomiędzy

³ Dane statystyczne wg publikacji: *Województwo Lubuskie, Podregiony, Powiaty, Gminy 2008*, wyd. przez *Urząd Statystyczny w Zielonej Górze*

wyposażeniem ludności w wodociągi i kanalizację, występujących bardzo wyraźnie zwłaszcza na terenach wiejskich.

1.2. Jeziora

Województwo lubuskie charakteryzuje się wysokim współczynnikiem jeziorności, w granicach 2 - 3 % na 100 km². Jeziora, o pochodzeniu polodowcowym i powstałe z przekształceń starorzeczy, skupione są głównie na pojezierzach: Sławskim (największe Jezioro Sławskie), Dobiegniewskim (największe jezioro Osiek) i Łagowskim (największe jezioro Niestysz - zlokalizowane w gminie Lubrza w powiecie świebodzińskim). Na terenie województwa występuje ogółem 519 jezior, w tym 36 w przedziale wielkości 50-100 ha i 26 o powierzchni większej niż 100 ha. Łączna powierzchnia lubuskich jezior wynosi 13009,8 ha, co stanowi 0,93 % powierzchni województwa. Największym jeziorem regionu jest Jezioro Sławskie o powierzchni lustra wody 817,3 ha. Najgłębszym jeziorem Ziemi Lubuskiej i dziesiątym w Polsce jest (położone na terenie powiatu świebodzińskiego) jezioro Ciecz (Trześniowskie) – 58,8 m.

Większość wód jezior województwa lubuskiego charakteryzuje się zwiększoną lub wysoką odpornością na degradację (II kategoria). Warunki morfometryczne i typ zlewni tych jezior przyczyniają się do ich ochrony przed oddziaływaniem antropogenicznym. Natomiast blisko 30 % objętości wód jest mało odpornych na degradację. W wodach tych, nawet niewielkie zanieczyszczenia ponad naturalne spływy, powodują niekorzystne zmiany jakości ich wód.

Badania monitoringowe jezior wskazują na zróżnicowaną jakość wód akwenów na obszarze województwa lubuskiego, jednak większość spośród monitorowanych jezior cechuje się wodami dobrej jakości (odpowiadającymi II klasie). Należą do nich także – duże i głębokie - jeziora zlokalizowane na terenie powiatu świebodzińskiego, takie jak: Jez. Łagowskie, Jez. Trześniowskie (Ciecz), jez. Niestysz i jez. Paklicko Wlk.. Ostatnie badania ww. jezior zostały wykonane przez WIOŚ w Zielonej Górze w latach 2004 – 2005. Wyniki badań omówiono szczegółowo w corocznych raportach o stanie środowiska w województwie lubuskim. Są one także dostępne w formie komunikatów o jakości wód poszczególnych jezior - na stronie internetowej WIOŚ w Zielonej Górze (www.zgora.pios.gov.pl) w zakładce *opracowania – informacje o jakości wód jezior*.

W 2008 r. na terenie powiatu świebodzińskiego zrealizowano badania jezior: Wilkowskie, Jezioro (Złoty Potok) oraz Niedźwiedno. Były one objęte monitoringiem wód będących środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych.

Jeziro Wilkowskie położone na terenie gminy Świebodzin, o powierzchni 130,5 ha jest jeziorem odpływowym, znajdującym się w zlewni rzeki Ołobok. Woda jeziora Wilkowskiego charakteryzuje się jakością nieodpowiadającą wymaganiom, jakim winny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb łososiowatych w warunkach naturalnych, ze względu na obecność w wodzie fosforu ogólnego, azotynów i niejonowego amoniaku w stężeniach przekraczających wartość graniczną, zbyt wysokie wartości BZT₅ oraz podwyższoną temperaturę wody.

Jeziro Jeziorko (Złoty Potok) położone na terenie gminy Skąpe, o powierzchni 31,3 ha jest jeziorem odpływowym, znajdującym się w zlewni rzeki Ołobok. Woda jeziora Jeziorko charakteryzuje się jakością nieodpowiadającą wymaganiom, jakim winny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb łososiowatych w warunkach naturalnych, ze względu na obecność w wodzie fosforu ogólnego i azotynów w stężeniach przekraczających wartość graniczną oraz zbyt wysokie wartości BZT₅.

Jeziro Niedźwiedno (Chociule) położone na terenie gminy Skąpe, o powierzchni 48 ha jest jeziorem przepływowym, znajdującym się w zlewni rzeki Ołobok. Woda jeziora Niedźwiedno charakteryzuje się jakością nieodpowiadającą wymaganiom, jakim winny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb karpowatych w warunkach naturalnych, ze względu na obecność w wodzie fosforu ogólnego w stężeniach przekraczających wartość graniczną oraz zbyt wysokie wartości BZT₅.

Sprawą decydującą o przyszłości jakości wód jezior jest poprawa stanu czystości dopływających do nich wód powierzchniowych i podziemnych. Największym zagrożeniem dla jakości wód jezior są ścieki przedostające się z wodami dopływów. Aktualnie obowiązuje zakaz bezpośredniego odprowadzania ścieków (w tym oczyszczonych) do jezior. Zagrożenie powodują także tzw. zanieczyszczenia przestrzenne, związane z rolniczym użytkowaniem terenów w zlewni jezior (hodowla zwierząt, niewłaściwe zagospodarowanie gnojowicy, nawożenie pól uprawnych). Sprzyja ono w szczególności przenikaniu do wód substancji biogennych, które wpływają na przyspieszenie procesu eutrofizacji jezior. W istniejących i projektowanych oczyszczalniach należy zwrócić uwagę na doczyszczanie ścieków, w szczególności - w zakresie usuwania substancji biogennych.

Problemem dużej wagi są ścieki odprowadzane do ziemi z nielegalnych, nieszczelnych zbiorników bezodpływowych w strefie zlewni bezpośredniej jezior. Wiąże się to z intensywnym rekreacyjnym wykorzystaniem akwenów i nieprawidłowościami w zakresie gospodarki ściekowej i odpadowej występującymi na terenach ośrodków wypoczynkowych.

2. Wody podziemne

Wody podziemne województwa lubuskiego zaliczają się głównie do regionu Środkowo-polskiego, tylko obszar południowo-wschodni należy do regionu Przedśudeckiego. Zasobność w wody podziemne województwa jest dobra w części północnej i średnia w części południowej.

Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych województwa stanowią około 4,8% zasobów całego kraju. Ich pobór zarówno dla celów produkcji jak i zaopatrzenia ludności w wodę wykazuje tendencję spadkową. Powodem tego trendu jest nie tylko spadek produkcji, ale przede wszystkim praktyka oszczędzania wody, zarówno przez indywidualnych odbiorców, jak i przez przemysł. Wiąże się to z wdrażaniem w przemyśle nowych technologii produkcji, które charakteryzują się z reguły ograniczeniem zużycia wody.

Jedną z przyczyn zmian jakości w obrębie wód o dobrych i średnich walorach użytkowych są wahania poziomu wód gruntowych, a nawet tendencja obniżania się poziomu zwierciadła wody, związana z brakiem dostatecznej ilości opadów. Zmiany w położeniu zwierciadła wody w warstwach wodonośnych powodują przeważnie wzmożony dopływ związków żelaza i manganu do ujęć.

Na terenie powiatu świebodzińskiego znajdują się dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP): Dolina kopalna Wielkopolska - nr 144 oraz Sandr rzeki Pliszka - nr 148, objęte wysoką ochroną. Powiat świebodziński znajduje się w granicach kilku Jednolitych Części Wód Podziemnych o numerach: 59, 60, 61 oraz 66.

W 2008 roku nie prowadzono badań wód podziemnych w granicach powiatu świebodzińskiego w ramach monitoringu krajowego. Badania jakości wód podziemnych w granicach powiatu świebodzińskiego w ramach monitoringu krajowego prowadzone były cyklicznie do 2005 roku, natomiast w ramach monitoringu regionalnego prowadzone były w latach: 1999, 2003 i 2004.

Województwo lubuskie objęte było w roku 2008 monitoringiem operacyjnym, który prowadzony jest w celu ustalenia stanu chemicznego wszystkich jednolitych części wód podziemnych uznanych za zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych oraz w celu ustalenia długoterminowych tendencji wzrostowych stężenia wszelkich zanieczyszczeń spowodowanych działaniami wynikającymi z działalności człowieka. Większość badanych punktów monitoringowych zlokalizowana była w powiecie żarskim, krośnieńskim i słubickim. Wyniki uzyskane z tych pomiarów wskazują, iż większość otworów cechuje się wodami II i III klasy, co związane jest z przekroczeniami dopuszczalnych stężeń manganu, amoniaku oraz przekroczeń dla wartości pH.

Na terenie powiatu świebodzińskiego prowadzone są również obserwacje jakości wód podziemnych w ramach monitoringu lokalnego (sieci piezometrów wokół lokalnych potencjalnych źródeł zanieczyszczeń). Jak wynika ze sprawozdań przesyłanych do WIOŚ w Zielonej Górze, w 2008 roku monitoring taki był prowadzony na terenie Międzygminnego Wysypiska Komunalnego w m. Jeziory, gm. Świebodzin. Wyniki badań przeprowadzonego monitoringu wykazują nieznacznie podwyższone wartości przewodności elektrolitycznej właściwej jedynie w jednym piezometrze klasyfikując jego wody do II klasy jakości. Nieco wyższe stężenia średnie ogólnego węgla organicznego odpowiadające II klasie jakości stwierdzono również w jednym piezometrze. Pozostałe analizowane wskaźniki posiadają uśrednione wartości na poziomie właściwym dla I klasy jakości wód podziemnych. Porównując wyniki otrzymane w poszczególnych kwartałach nie odnotowano różnic, badane parametry posiadały w 2008 roku zbliżone wartości, co do rzędu wielkości. W stosunku do wyników badań monitoringowych z lat 2005 – 2007 w roku 2008 zauważono tendencję spadkową stężeń ogólnego węgla organicznego. Dodatkowo stwierdzono wzrost wartości przewodności elektrolitycznej właściwej w jednym punkcie kontrolnym. Pozostałe badane wskaźniki nie wykazują rażących różnic w stężeniach, na ogół utrzymywały się one na dość zbliżonym, co do rzędu wielkości poziomie.

Podsumowując: w celu ochrony zasobów wód podziemnych konieczne jest składowanie odpadów komunalnych na odpowiednio przygotowanych składowiskach oraz zapobieganie przedostawaniu się zanieczyszczeń do wód podziemnych z innych potencjalnych źródeł zanieczyszczeń takich jak: stacje paliw, składowiska odpadów przemysłowych, urządzenia do zbierania ścieków komunalnych, czy zbiorniki gnojowicy. Na terenach rolniczych, szczególnie tam gdzie wody podziemne płytko zalegają, należy przestrzegać zaleceń „Kodeksu dobrych praktyk rolniczych”.

3. Imisja zanieczyszczeń powietrza

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze wykonał w 2009 r. kolejną roczną ocenę jakości powietrza w województwie lubuskim. Ocena ta została opracowana na podstawie wyników badań imisji zanieczyszczeń powietrza przeprowadzonych w 2008 r. Celem opracowania rocznej oceny jakości powietrza jest uzyskanie informacji o stężeniach zanieczyszczeń na obszarze poszczególnych stref województwa lubuskiego. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska obszar strefy odpowiada:

- aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys. mieszkańców,

- obszarowi jednego lub więcej powiatów położonych na terenie tego samego województwa, nie wchodzącemu w skład aglomeracji.

Rys.1. Układ stref województwa lubuskiego dla oceny stężeń: tlenków azotu, dwutlenku siarki, tlenu węgla, benzenu oraz pyłu zawieszonego PM10 i zanieczyszczeń zawartych w pyłe PM10 (benzo(a)pirenu, ołowiu, arsenu, kadmu i niklu)

Rys. 2. Układ stref województwa lubuskiego dla oceny stężeń ozonu

Do oceny wykorzystano wyniki badań wykonanych w ramach Lubuskiej Sieci Monitoringu Zanieczyszczeń Powietrza, na którą składa się 6 automatycznych stacji pomiarowych emisji działających pod nadzorem WIOŚ i 13 stacji pomiarowych działających pod nadzorem jednostek Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Na terenie Świebodzina w 2008 r. badania zanieczyszczenia powietrza prowadzone były przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną oraz przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze.

Badania prowadzone przez Państwową Inspekcję Sanitarną wykonywano metodami manualnymi w zakresie: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu oraz pyłu zawieszonego typu Black Smoke, którego badania są kontynuowane mimo niezgodności z metodyką referencyjną badań pyłu zawieszonego (i braku wartości dopuszczalnych) - dla umożliwienia określenia tendencji zmian w wieloleciu.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, we współpracy z Urzędem Miasta w Świebodzinie, prowadził badania zanieczyszczenia powietrza przy użyciu semimobilnej, automatycznej stacji monitoringu powietrza, zlokalizowanej przy ul. Łąki Zamkowe w Świebodzinie.

Na ww. stacji w sposób ciągły mierzone były zanieczyszczenia gazowe: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek azotu, tlenek węgla i ozon oraz pył zawieszony PM10 i (dodatkowo) parametry meteorologiczne, takie jak: temperatura, ciśnienie, wilgotność, kierunek i prędkość wiatru, nasłonecznienie.

W przeprowadzonej ocenie rocznej jakości powietrza na obszarze województwa lubuskiego uwzględniono dwie grupy kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Ze względu na ochronę zdrowia ludzi ocena jakości powietrza wykonywana jest dla takich zanieczyszczeń jak: pył zawieszony PM10, ozon, benzen, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla oraz ołów, arsen, nikiel, kadm i benzo(α)piren w pyłe zawieszonym PM10.

Ocena jakości powietrza wykonywana pod kątem ochrony roślin uwzględnia: ozon, dwutlenek siarki i tlenki azotu.

Roczna ocena jakości powietrza pozwoliła uzyskać informacje na temat stężeń ww. zanieczyszczeń w poszczególnych strefach województwa lubuskiego. Uzyskane informacje umożliwiły sklasyfikowanie stref w oparciu o przyjęte kryteria, tj.: dopuszczalny poziom substancji w powietrzu, poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, poziom docelowy oraz poziom celu długoterminowego. Klasyfikacja ta stanowi podstawę do podję-

cia decyzji o zaplanowaniu i podjęciu działań na rzecz poprawy jakości powietrza w danej strefie, wskazując na ewentualną konieczność opracowania programu ochrony powietrza.

Ocena jakości powietrza na obszarze województwa lubuskiego na podstawie wyników badań imisji wykonanych w 2008 r. - przeprowadzona z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia - wykazała, iż w jednej strefie (powiatu grodzkiego - m. Gorzów Wlkp.) wystąpiła zwiększona liczba przekroczeń poziomu dopuszczalnego (stężenia średniego dobowego) pyłu zawieszonego w powietrzu PM₁₀. W tej samej strefie stwierdzono także przekroczenie dopuszczalnego stężenia średniorocznego pyłu PM₁₀ ($42,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy $S_{\text{dop.}} = 40 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Z tego względu powiat ten wskazany został jako strefa, dla której - zgodnie z art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska - wymagane jest sporządzenie programu ochrony powietrza.

Należy dodać, że program ochrony powietrza dla strefy miasto Gorzów Wlkp. został już opracowany przez Wojewodę Lubuskiego w 2007 r. w związku z wynikami wcześniejszych ocen jakości powietrza (za 2005 i 2006 rok) i jest obecnie wdrażany.

Należy również dodać, że wg oceny za 2008 r. na obszarze powiatu świebodzińskiego nie zostały przekroczone wartości dopuszczalne żadnego z ocenianych zanieczyszczeń.

Z badań wykonanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną wynika, że stężenia dwutlenku azotu i dwutlenku siarki w 2008 r. w Świebodzinie występowały na poziomie znacznie poniżej obowiązujących norm. Stężenie *dwutlenku siarki*, dla którego określone jest 24-godzinne stężenie dopuszczalne, kształtowało się w zakresie od $0,4$ do $4,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$, tj. $0,32\%$ – $3,76\%$ stężenia dopuszczalnego ($S_{24\text{h}} = 125 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Średnioroczne stężenie *dwutlenku azotu*, występowało na poziomie $12,52 \mu\text{g}/\text{m}^3$, co odpowiada $31,3\%$ wartości dopuszczalnej ($S_r = 40 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Wyniki badań wykonanych pod nadzorem WIOŚ metodami automatycznymi były wyższe, jednak potwierdziły niewielkie zanieczyszczenie powietrza na terenie Świebodzina w 2008 r. Maksymalne stężenie średniodobowe *dwutlenku siarki* pomierzone na stacji wyniosło $67 \mu\text{g}/\text{m}^3$ tj. $53,6\%$ stężenia dopuszczalnego ($S_{24\text{h}}$). Stężenie średnioroczne *dwutlenku azotu* wyniosło $19,45 \mu\text{g}/\text{m}^3$ tj. ok. $48,6\%$ normy. Stężenie pyłu zawieszonego w powietrzu, mierzonego jako pył drobnocząsteczkowy PM₁₀ (o średnicy ziaren poniżej $10 \mu\text{m}$) kształtowało się na nieco wyższym, jednak dopuszczalnym poziomie. Stężenie średnioroczne pyłu PM₁₀ wyniosło $26 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i stanowiło 65% normy ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$). W ciągu roku stwierdzono 24 przekroczenia dobowego stężenia dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ ($S_{24\text{h}} = 50 \mu\text{g}/\text{m}^3$), wobec dopuszczalnej - określonej przepisami - liczby przekroczeń w roku wynoszącej 35.

Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim za 2008 rok oprócz stężeń dopuszczalnych uwzględniała także poziomy docelowe i poziomy celów długoterminowych określone dla niektórych substancji.

Podobnie, jak w 2007 r. w strefie miasto Zielona Góra i strefie nowosolsko – wschowskiej stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego benzo(α)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10. Stężenia średnioroczne benzo(α)pirenu wynosiły, odpowiednio w strefie miasto Zielona Góra i strefie nowosolsko-wschowskiej: 1,73 ng/m³ i 1,33 ng/m³ przy wartości docelowej 1,0 ng/m³.

Ponadto stwierdzono przekroczenie poziomu docelowego ozonu oraz przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu w powietrzu – w obu przypadkach na obszarze strefy, którą dla oceny stężeń ozonu stanowi województwo lubuskie.

Ocena jakości powietrza według kryteriów określonych pod kątem ochrony roślin wykazała brak przekroczeń stężeń dopuszczalnych w odniesieniu do wszystkich ocenianych zanieczyszczeń na obszarze województwa lubuskiego. Jednakże (podobnie jak w przypadku kryteriów ochrony zdrowia) stwierdzono przekroczenia poziomów: docelowego i celu długoterminowego - określonych dla ozonu w powietrzu.

Zgodnie z przytaczanym wcześniej art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska dla wszystkich stref, w których stwierdzono przekroczenia poziomów docelowych stężeń zanieczyszczeń, tak jak w przypadku przekroczeń poziomów dopuszczalnych, winny być opracowane programy ochrony powietrza, mające na celu osiągnięcie ww. poziomów substancji w powietrzu. Natomiast, osiągnięcie poziomów celów długoterminowych zawartości ozonu w powietrzu (określonych ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin), zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, winno być jednym z celów wojewódzkiego programu ochrony środowiska.

Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim dostępna jest w całości na stronie internetowej Inspektoratu, pod adresem www.zgora.pios.gov.pl.

Opracowano: w Wydziale Inspekcji i Wydziale Monitoringu Środowiska WIOŚ w Zielonej Górze